

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-312/24 – 1

Lieta C-312/24 [*Darashev*] ⁱ

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2024. gada 29. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Sofiyski rayonen sad (Bulgārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 30. janvāris

Prasītājs:

CL

Atbildētāja:

Prokuratura na Republika Balgaria

LĒMUMS

[..]

SOFIYSKI RAYONEN SAD, GRAZHDANSKO OTDELENIE (Sofijas rajona tiesa, Civillietu nodaļa) [..] atklātā tiesas sēdē 2024. gada 30. janvārī [..]

[..]

civillieta № 20211110120709 [..],

savā lēmumā ir ņēmusi vērā turpinājumā minēto.

ⁱ Šis lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

Runa ir par tiesvedību saskaņā ar LESD 276. panta pirmo daļu un GPK (*Grazhdanski protsesualen kodeks*, Civilprocesa kodekss) 55. nodaļu (lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu).

Tiesvedība tika ierosināta pēc CL, [...] Kacičenes [*Kazitchene*] ciems, [...] prasības pret *PROKURATURA NA REPUBLIKA BALGARIA* (PRB, Bulgārijas Republikas Prokuratūra), ar kuru, pamatojoties uz *Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi* (Likums par valsts un pašvaldību atbildību par zaudējumiem, turpmāk tekstā – “Valsts atbildības likums” vai “ZODOV”) 2. panta 1. punkta 2) un 3) apakšpunktu, tiek lūgts piespriest atbildētājam samaksāt summu 6000 BGN apmērā kā atlīdzību par nemantisko kaitējumu, kas nodarīts ar darbībām, kas tika veiktas attiecībā pret prasītāju uzsāktajā izmeklēšanas procesā [...], un to sekām.

Prasībā tiek apgalvots, ka prasītājam bija aizdomās turētā statuss, bet viņš nebija formāli apsūdzēts (oriģinālvalodā: *ne e bil privilechen kato obvinyaem*). Viņš esot saņēmis informāciju, ka viņš ir “persona ar neskaidru lomu”. Viņš esot ticis aizturēts uz 24 stundām. Vēlāk izmeklēšana esot tikusi apturēta, jo netika identificēts noziedzīga nodarījuma izdarītājs (*NPK – Nakazatelno-protsesualen kodeks*) (Kriminālprocesa kodekss) 244. panta 1. punkta 2) apakšpunkts. Pēc izmeklēšanas galīgas izbeigšanas neesot pastāvējusi iespēja viņu paaugstināt amatā ierēdņu hierarhijā (*Ministerstvo na vatreshnite raboti* – Iekšlietu ministrija), jo viņam esot bijis aizdomās turētā statuss. Viņam esot ticis nodarīts nemantisks kaitējums šādu darbību dēļ: 1) viņš esot ticis aizturēts uz 24 stundām; 2) aizturēšana esot notikusi visu kolēģu un darbinieku priekšā viņa darba vietā; 3) viņš neesot saņēmis informāciju – par to, kāpēc ir tikusi uzsākta izmeklēšana, par to, ka viņš var tikties ar advokātu vai var sazināties ar ģimenes locekļiem, kā arī par to, ka viņa telefons ir ticis konfiscēts; 4) pret viņu esot tikušas veiktas izmeklēšanas darbības – divi dažādi kratīšanas veidi (oriģinālvalodā: *obisk, pretarsvane*), noziedzīgā nodarījuma izdarītāja identificēšana, taču viņam neesot apsūdzētā statuss un viņš neesot ticis notiesāts par noziedzīgu nodarījumu; 5) kā Iekšlietu ministrijas (turpmāk tekstā arī – “MVR”) darbiniekam viņam esot tikusi liegta iecelšana augstākos amatos laikposmā no 2016. līdz 2022. gadam, jo viņam minētajā izmeklēšanas procesā bija aizdomās turētā statuss. Saistībā ar 1)–4) punktā aprakstītajām darbībām viņš apgalvo, ka kaitējums ir radies septiņu mēnešu laikā pēc izmeklēšanas pasākumu veikšanas pret viņu minētajā kriminālprocesā. Viņš jo īpaši pieprasa svītrot viņu no datubāzes, kurā viņš ir iekļauts kā aizdomās turētais.

Atbildētāja BULGĀRIJAS REPUBLIKAS PROKURATŪRA pilnībā apstrīd prasību gan pēc būtības, gan pēc apmēra.

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā ir jāapstrādā informācija (apkopošana, glabāšana, dzēšana) par personām, kurām ir aizdomās turētā statuss kriminālprocesā, ja izmeklēšanas iestādes ir daļa no tā darba devēja organizatoriskās struktūras, pie kura aizdomās turētais strādā. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kādu informāciju darba devējs drīkst apkopot,

glabāt vai dzēst, ja citas tā struktūrvienības veic izmeklēšanas pasākumus pret tā darbinieku. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa lūdz precizēt “tiesību tikt aizmirstam” interpretāciju gadījumos, kad apkopotā informācija ir atrodamā darba devēja struktūrvienībā strādājoša darbinieka personas lietā, ja šī pati informācija ir apkopota kriminālprocesā, ko veic cita darba devēja struktūrvienība, un šī cita struktūrvienība ir izmeklēšanas iestāde kriminālprocesā. Vai darba devējs, kura struktūrvienības veic izmeklēšanas darbības, var liegt darbiniekam karjeras virzību tikai tāpēc, ka viņš ir aizdomās turētais nepabeigtā kriminālprocesā, kurā izmeklēšanas darbības veic cita darba devēja struktūrvienība? Vai darba devējs, kurā ir īpaša direkcija, kas veic izmeklēšanu kriminālprocesā, var atteikt citā direkcijā strādājošam darbiniekam paaugstinājumu amatā, pamatojoties uz to, ka darbinieks ir aizdomās turētais vai viņam ir apsūdzētā/apsūdzētā krimināllietas iztiesāšanas stadijā statuss citas darba devēja struktūrvienības veiktā kriminālprocesā?

PUSES

Prasītājs: CL, [...] Kacičenes ciems, [...]

Atbildētāja: BULGĀRIJAS REPUBLIKAS PROKURATŪRA (turpmāk tekstā – “PRB”), Sofijas pilsēta [...]

LIETAS FAKTI

Starp pusēm nav strīda par to, ka 2016. gada 1. martā tika uzsākta izmeklēšana par izdarītu noziedzīgu nodarījumu: līdzdalībā izdarīta laupīšana – noziedzīgs nodarījums saskaņā ar *NK (Nakazatelen kodeks – Krimināllikums)* 198. panta 1. punktu, kas skatīts kopā ar 20. panta 2. un 1. punktu. Izmeklēšana tika veikta pret nezināmu noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Puses ir vienprātis, ka prasītājs periodā no 2012. līdz 2023. gadam ieņēma dažādus amatus kā policijas darbinieks Iekšlietu ministrijā dažādās direkcijās: ģenerāldirekcija “Drošības policija” un ģenerāldirekcija “Valsts policija”.

2016. gada 17. maijā notika visu policijas darbinieku, kuri tobrīd atradās struktūrvienībā, kurā strādā prasītājs, kopsapulce. Šajā kopsapulcē, šķiet, piedalījās nodaļas vadītājs, *MVR* direkcijas “Iekšējā drošība” pārstāvis, *SGP (Sofijska gradska prokuratura – Sofijas pilsētas prokuratūra)* prokurors un izmeklētājs. Nav šaubu, ka prasītājs šajā sapulcē tika publiski arestēts visu klātesošo priekšā un viņam bija jāatdod viņa žetons, ierocis un dienesta apliecība.

Nav strīda par to, ka prasītājs 2016. gada 17. maijā tika aizturēts uz 24 stundām. *MVR* direkcija “Iekšējā drošība” viņa apcietināšanai izdeva apcietināšanas orderi. Apcietināšanas orderis tika izdots, pamatojoties uz *ZMVR (Zakon za ministerstvoto na vatreshnite raboti – Likums par Iekšlietu ministriju)* (persona, par kuru ir informācija, ka viņa ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu) 72. panta 1. punkta 1) apakšpunktu. Apcietināšanas orderī bija norādīts, ka persona tiek aizturēta, jo 2016. gada 1. martā tā līdzdalībā nozaga svešas kustamas mantas

nolūkā tās piesavināties ar spēku, kas ir noziedzīgs nodarījums saskaņā ar *NK* 198. panta 1. punktu, kas skatīts kopā ar tā 20. panta 2. un 1. punktu.

Ir skaidrs, ka pēc šīm 24 stundām prasītājs tika atbrīvots. Nav strīda par to, ka prasītājs netika formāli apsūdzēts. Viņam netika izvirzītas apsūdzības. Prasītājs tika pārmeklēts izmeklēšanas laikā, proti, veicot kratīšanu un konfiskāciju. Prasītāja mājās tika veikta kratīšana. Prasītājs piedalījās noziedzīgā nodarījuma izdarītāja atpazīšanā, kurā cietušie neatpazīna viņu kā noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Prasītājam kā aizdomās turētajam tika noņemti pirkstu nospiedumi. Esot ticis konstatēts, ka uz cietušo priekšmetiem nav nekādu viņa atstātu pēdu. Netiek apstrīdēts tas, ka kratīšana un konfiskācija tika veikta ar iepriekšēju tiesas atļauju. Puses ir vienisprātis par to, ka izmeklēšana tika apturēta, jo nevarēja noskaidrot noziedzīgā nodarījuma izdarītāju.

Lietā tika konstatēts, ka prasītājs atsāka pildīt savus pienākumus *MVR* sistēmā. Prasītājs piedalījās atlases procedūrās paaugstināšanai amatā citās *MVR* sistēmas nodaļās, departamentos un direkcijās. Galvenais iemesls, kāpēc viņš netika iecelts citā amatā, ir tas, ka viņš tika aizturēts kā aizdomās turētais minētajā izmeklēšanā. Prasītāja personas lietā un *MVR* arhīvā ir atrodama informācija par to, ka prasītājs tika aizturēts un pret viņu kā aizdomās turēto tika veikti izmeklēšanas pasākumi (kratīšana, konfiskācija, vainīgo personu noskaidrošana). Iemesls, kāpēc prasītājs netika paaugstināts amatā vai pārcelts citā amatā, bija tāds, ka viņš minētajā izmeklēšanas procesā tika uzskatīts par aizdomās turēto noziedzīga nodarījumā izdarīšanā saskaņā ar *NK* 198. panta 1. punktu.

Viņš apgalvo, ka viņam tika nodarīts nemantisks kaitējums, jo viņš tika arestēts kolēģu klātbūtnē, proti, pazemojot viņu kā ilggadēju *MVR* darbinieku ar aizturēšanu par noziedzīgu nodarījumu, kura izdarīšana viņam netika pierādīta. Pēc viņa teiktā, viņam tika nodarīts kaitējums, jo viņam netika sniegta nekāda informācija par viņa aizturēšanu – nedz advokāts, nedz telefona saruna ar viņa ģimeni, nedz viņam esot ticis norādīts aizturēšanas iemesls. Viņš uzskata, ka šī aizturēšana bija šķērslis (viņa) profesionālajai izaugsmei un attīstībai. Viņa darba devējs, kas veica aizturēšanu, glabā datubāzi par šo izmeklēšanu un atsakās to izņemt vai dzēst. Neatkarīgi no tā prasītāja vārds izmeklēšanas procesā ir iekļauts aizdomās turēto sarakstā, kas liedz viņam ieņemt augstākus amatus.

**VARHOVEN KASATSIONEN SAD NA REPUBLIKA BALGARIA
(BULGĀRIJAS REPUBLIKAS AUGSTĀKĀ KASĀCIJAS TIESA)
(turpmāk tekstā – “VKS”)) JUDIKATŪRA**

Saskaņā ar *VKS* judikatūru personai, uz kuras saikni ar noziedzīgo nodarījumu ir ticis norādīts un pret kuru formāli nav uzsākta kriminālvajāšana, kriminālprocesa izbeigšanas gadījumā ir tiesības uz kompensāciju. Kompensācija tiek piešķirta saskaņā ar *ZODOV*. Persona var prasīt kompensāciju arī par periodu pirms aizdomu rašanās, ja tā bija vienīgā persona, kas varētu būt izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kad kriminālprocess tika uzsākts pret nenoskaidrotu noziedzīgā

nodarījuma izdarītāju. Šajā tiesvedībā atbildētāja ir prokuratūra, jo runa ir par izmeklēšanu.

IEMESLI, KĀDĒĻ TIESA UZSKATA, KA LŪGUMAM SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU IR NOZĪME PAREIZA LĒMUMA PIEŅEMŠANĀ LIETĀ

Bulgārijas Kriminālprocesa kodeksā (*NPK*) nav paredzēts aizdomās turētā juridiskais jēdziens kriminālprocesā. Saskaņā ar spriedumu lietā **C-209/22** aizdomās turētajam ir tiesības saskaņā ar *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/48/ES (2013. gada 22. oktobris) par tiesībām uz advokāta palīdzību kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā, par tiesībām uz to, ka pēc brīvības atņemšanas informē trešo personu, un par tiesībām, kamēr atņemta brīvība, sazināties ar trešām personām un konsulārajām iestādēm*, izņemot gadījumus, kad šāda piekļuve advokātam ir nepieciešama tikai tad, ja attiecīgā persona var praktiski un efektīvi īstenot savas tiesības uz aizstāvību.

Prasītājam šajā procesā bija pilnīgs aizdomās turētā statuss minētajā izmeklēšanā, ko lietas dalībnieki neapstrīd. Tomēr pēc pierādījumu savākšanas viņš netika formāli apsūdzēts, un kriminālprocess pret viņu kopš 2016. gada ir apturēts, jo noziedzīgā nodarījuma izdarītājs netika noskaidrots.

Prasītājs apgalvo, ka viņam ir tiesības uz kompensāciju par aizturēšanu, ja viņš tika turēts aizdomās, bet viņa līdzdalība noziedzīgā nodarījumā netika pierādīta. Viņš pieprasa atlīdzināt zaudējumus šādu iemeslu dēļ: 1) viņa aizturēšana esot notikusi uz sapulci sanākušo kolēģu priekšā viņa darbavietā; 2) viņa kā aizdomās turētā statuss esot bijis šķērslis viņa profesionālajai izaugsmei *MVR* organizatīvajā sistēmā; 3) veicot aizturēšanas darbības, viņam esot tikusi liegta piekļuve informācijai – saruna ar ģimeni un ar advokātu, lai viņš varētu uzzināt, kāpēc viņš ir ticis aizturēts.

MVR ir vienota administratīvā iestāde, kas atbild par sabiedriskās kārtības uzturēšanu. Tā sastāv no vairākām direkcijām, no kurām ģenerāldirekcija “Valsts policija” un ģenerāldirekcija “Drošības policija” ir atbildīgas par sabiedriskās kārtības aizsardzības pasākumiem.

Vienlaikus *MVR* darbinieki var būt arī aizdomās turētie, apsūdzētie un apsūdzētie krimināllietas iztiesāšanas stadijā. Izmeklēšanas darbības pret *MVR* darbiniekiem veic direkcija “Iekšējā drošība” neatkarīgi no noziedzīgā nodarījuma veida. Direkcija “Iekšējā drošība” veic darbības, lai izmeklētu noziedzīgos nodarījumus, par kuriem ir informācija, ka tos ir izdarījuši *MVR* darbinieki. Direkcijas “Iekšējā drošība” policijas darbinieks, kurš veic izmeklēšanu, var uzsākt izmeklēšanu pret citas *MVR* direkcijas darbinieku. Direkcijas “Iekšējā drošība” darbinieki veic izmeklēšanas darbības – kratīšanu, konfiskāciju, liecinieku nopratināšanu, formālu apsūdzības izvirzīšanu, izmeklēšanas dokumentu publiskošanu utt.

MVR kā viena un tā pati pārvaldes iestāde ir visu šajā ministrijā strādājošo darbinieku darba devējs. Katra direkcija uzglabā informāciju par tās darbiniekiem un glabā to viņa/viņas personas lietā. Piedaloties atlases procedūrās paaugstināšanai amatā un pārcelšanai citā amatā, tiek pieprasīta personīgā lieta un informācija – kā viņš ir izpildījis (viņa) pienākumus, vai viņš kādreiz ir bijis aizdomās turētais, apsūdzētais vai apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā, vai viņš ir pārkāpis darba disciplīnu vai sabiedrisko kārtību.

Taču direkcija “Iekšējā drošība” ir *MVR* struktūrvienība, kas veic noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas darbības, saistībā ar kurām tiek prezumēts, ka tās ir izdarījuši *MVR* darbinieki. Izmeklēšanas laikā iegūtā informācija arī tiek glabāta personas lietā. Tiek veikta iekšējā pārbaude, kuras rezultāti arī tiek iekļauti personāla lietā.

Šajā ziņā rodas problēma saistībā ar tādas informācijas apstrādi, uzglabāšanu un izmantošanu, kuru ir ieguvusi *MVR* direkcija kā izmeklēšanas iestāde kriminālprocesā un kas tiek nodota citai *MVR* direkcijai, kura ir darba devējs attiecībā ar aizdomās turēto/apsūdzēto/apsūdzēto krimināllietas iztiesāšanas stadijā. Tiesai nav skaidrs, vai informāciju, ko *MVR* direkcija ir ieguvusi kā izmeklēšanas iestāde, var *ex officio* iekļaut citā *MRV* direkcijā strādājoša policista personas lietā. Kā šī informācija tiek glabāta, cik ilgi un vai tā var būt šķērslis darbinieka karjeras izaugsmei? Problēmas, kas saistītas ar *MVR* apkopoto izmeklēšanas datu apstrādi un glabāšanu, ir analizētas lietās **C-205/21** un **C-118/22**.

Šajā lietā *MVR* vienlaikus darbojās gan kā darba devējs ar to direkciju starpniecību, kurās prasītājs pildīja viņa dienestu, taču arī kā izmeklēšanas iestāde ar direkcijas “Iekšējā drošība” starpniecību, kas veica izmeklēšanu par *MVR* darbinieku izdarītajiem noziedzīgiem nodarījumiem.

Vai ir samērīgi, ka *MVR* kā darba devējs izmanto un paļaujas uz tādu informāciju par darbinieku, ko tas ir saņēmis no citas *MVR* nodaļas/direkcijas, pildot izmeklēšanas iestādes pienākumus? Vai *MVR* struktūrvienības mērķis atklāt un novērst noziedzīgus nodarījumus ir saderīgs ar darba devēja iespēju liegt paaugstināšanu amatā tikai tāpēc, ka darbinieks tika turēts aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, kura izmeklēšana tika apturēta, jo noziedzīga nodarījuma izdarītājs netika noskaidrots?

Ir jānorāda, ka tiesai nav skaidrs, vai *VDAR* [Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (turpmāk tekstā – “*VDAR*”)] ir piemērojams tādās lietās kā šī – viena un tā pati organizatoriskā struktūra, kurā viena direkciju daļa pilda darba devēja funkcijas, bet cita daļa – izmeklēšanas iestādes uzdevumus kriminālprocesā.

VDAR 4. panta 1. punktā ir reglamentēts, kas ir personas dati. Lietā tika skaidri konstatēts, ka MVR kā darba devējs glabā informāciju par to, ka prasītājs bija aizdomās turētais un tika aizturēts izmeklēšanas procesa laikā par noziedzīgu nodarījumu “laupīšana līdzdalībā”. Rodas jautājums par to, vai šāda glabāšana un informācijas pievienošana aizdomās turētā personas lietai ir datu apstrāde VDAR 4. panta 2. punkta izpratnē vai arī personas lieta ir kartotēka 4. panta 6) punkta izpratnē. Valsts tiesai rodas arī jautājums par to, vai tādu datu glabāšana, par kādiem ir runa šajā lietā, ietilpst VDAR 9. panta 2. punkta b) apakšpunkta piemērošanas jomā.

Valsts tiesai ir acīmredzami zināms, ka ierēdņiem, kuri rūpējas par sabiedrisko kārtību (personām, kas strādā MVR), ir jāatbilst augstākiem morāles un ētikas kritērijiem nekā citu kategoriju darbiniekiem vai ierēdņiem. Šādas personas nedrīkst būt notiesātas, apsūdzētas krimināllietas iztiesāšanas stadijā, apsūdzētas vai turētas aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, jo tas ir pretrunā viņu profesionālās darbības mērķim uzturēt kārtību valstī, kā arī novērst, atklāt un nepieļaut noziedzīgus nodarījumus un likumpārkāpumus. Tomēr pastāv nevainīguma prezumpcija, kamēr nav pierādīts pretējais. Valsts tiesai rodas jautājums par to, vai darba devējs var liegt profesionālo izaugsmi tikai tāpēc, ka darbinieks ir aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā, ņemot vērā augstākus ētikas kritērijus, kas ir jāievēro šāda veida darbiniekiem. Vai darba devējs var atsaukties uz faktu, ka tā darbinieks ir bijis aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā, un apturēt viņa karjeras attīstību pēc tam, kad kriminālprocess pret viņu ir ticis apturēts? Nav skaidrs, vai darbinieka personas lietā esošo datu vākšana un apstrāde saistībā ar viņa aizdomās turētā/apsūdzētā/apsūdzētā krimināllietas iztiesāšanas stadijā statusu ir acīmredzami samērīga ar prasībām, kas attiecas uz šāda veida darbiniekiem. Šādas skaidrības nav tāpēc, ka tikai galīgs notiesājošs spriedums ir iemesls darba un dienesta tiesisko attiecību pārtraukšanai ar darbinieku.

Vienlaikus VDAR 65. un 66. apsvērumā, kā arī 17. pantā ir ieviests princips par tiesībām tikt aizmirstam. Tāpēc tiesai nav skaidrs, vai VDAR 17. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktais princips par tiesībām tikt aizmirstam ir jāinterpretē tādējādi, ka no darbinieka personas lietas ir jādzēš jebkādi dati, ja šos datus ir apkopojusi cita darba devēja struktūrvienība, kas veic izmeklēšanas iestādes uzdevumus, un tie tādējādi norāda uz to, ka darbinieks ir bijis aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā saistībā ar noziedzīgu nodarījumu.

Valsts tiesai nav viennozīmīgi skaidrs, vai ar nelikumīgu apstrādi VDAR 17. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē ir jāsaprot datu apstrāde un glabāšana, ko veic darba devēja struktūrvienība, pamatojoties uz aizdomām, ka tās darbinieks ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, ja šo informāciju ir ieguvusi, apkopojusi un uzglabājusi cita darba devēja struktūrvienība kā tiesībaizsardzības iestāde.

Saskaņā ar VDAR 19. apsvērumu un 2. panta (2.)punkta d) apakšpunktu personas datu apstrādi un glabāšanu kriminālprocesā reglamentē *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI, kas skatīta kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 52. pantu.*

Pamatlietā runa ir par informāciju, kuru darba devējs uzglabā darbinieka personas lietā un ko ir ieguvusi cita darba devēja direkcija, kurai ir izmeklēšanas iestādes statuss kriminālprocesā attiecībā uz policijas ierēdņiem (*MVR* organizatoriskajā struktūrā strādājošām personām). Valsts tiesas ieskatā uz datiem, kas iegūti kriminālizmeklēšanas laikā attiecībā uz darbinieku, vienlaikus attiecas VDAR, Direktīva 2016/680 un Padomes Direktīva 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju.

Ar Direktīvas (ES) 2016/680 10. pantu tiek ieviesta īpaša personu kategorija. Iesniedzējtiesai rodas jautājums par to, vai datu glabāšana *MVR* darbinieku personas lietā saistībā ar pret viņiem uzsākto kriminālprocesu ir samērīga ar augstākiem ētikas kritērijiem, kas tiek prasīti šajā profesijā. Vai izmeklēšanas gaitā iegūtos datus darba devējs var izmantot *ex officio*, ja izmeklēšanas darbības veic kāda cita tā struktūrvienība? Rodas jautājums par to, vai jēdzieni “personas dati” un “apstrāde” Direktīvas (ES) 2016/680 izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ietver šajā lietā aplūkotās darbības. Valsts tiesai rodas jautājums par to, vai Direktīvas (ES) 2016/680 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj darba devējam vākt un glabāt tādu informāciju par direkcijas darbinieku, kurš ir aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā, kuru darba devējs ir ieguvis ar citas savas direkcijas – izmeklēšanas iestādes – starpniecību.

Prasītājs pieteicās konkursos uz paaugstināšanu amatā un pārcelšanu citā amatā, un katrā no šiem konkursiem viņš bija vispiemērotākais kandidāts. Tomēr aizdomās turētā statusa dēļ viņš netika iecelts amatos, kuru pildīšanai viņš bija vispiemērotākais kandidāts. Šajā ziņā tiesai rodas jautājums par to, vai datu glabāšana vienā un tajā pašā organizatoriskajā struktūrā (piemēram, *MVR*, kurā daļai direkciju ir darba devēja funkcijas, bet speciālai direkcijai – izmeklēšanas iestādes funkcijas) ir **viens no diskriminācijas veidiem** Padomes Direktīvas 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju, 1. panta izpratnē, ja informācija attiecas uz (kriminālprocesā iesaistītā) darbinieka statusu un to vāc tās pašas organizatoriskās struktūras direkcija, kurai ir izmeklēšanas iestādes funkcijas. Vai līdz ar to vienlīdzīga attieksme ietver arī aizliegumu glabāt datus, kas attiecas uz darbinieku, kurš tika turēts aizdomās un pret kuru kriminālprocess tika izbeigts?

Ņemot vērā minētos apsvērumus, tiesvedība ir jāaptur saskaņā ar *GPK* 631. panta 1. punktu, kas skatīts kopā ar *LESD* 267. panta pirmo daļu, līdz brīdim, kad Eiropas Savienības Tiesa būs izlēmusi par šī lēmuma rezolutīvajā daļā norādītajiem interpretācijas jautājumiem.

Ar šādu pamatojumu TIESA

NOLĒMA:

Saskaņā ar *LESD* 267. pantu un *GPK* 629. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus prejudiciāla nolēmuma sniegšanai:

Vai ***VDAR* 2. panta 1. [punkts]** ir jāinterpretē tādējādi, ka datu apstrāde ietver tādas vienas un tās pašas organizatoriskās struktūras darbības, kurā dažas tās direkcijas veic darba devēja uzdevumus, bet viena vienīga cita direkcija darbojas kā izmeklēšanas iestāde kriminālprocesā pret citu direkciju darbiniekiem?
Apstiprinošas atbildes gadījumā:

- 1) Vai ***VDAR* 4. panta 2. punktā** ietvertais formulējums “**personas datu apstrāde**” jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz darbību, kuras ietvaros darbinieka personas lietai tiek pievienota informācija, ko darba devējs kā izmeklēšanas iestāde ir ieguvis ar kādas savas direkcijas starpniecību tieši attiecībā uz šo darbinieku?
- 2) Vai ***VDAR* 4. panta 6. punktā** minētais jēdziens “**kartotēka**” ir interpretējams tādējādi, ka tas attiecas uz ierēdņa vai darbinieka, kas strādā kādā darba devēja direkcijā, personas lietu, ja informāciju ir apkopojusi cita darba devēja direkcija, kurai ir izmeklēšanas iestādes statuss?
- 3) Vai ***VDAR* 9. panta 2. punkta b) apakšpunkts** ir jāinterpretē tādējādi, ka darba devēja struktūrvienība var vākt un glabāt datus par to, ka darbinieks ir bijis aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā kriminālprocesā, ja šo informāciju ir apkopojusi cita darba devēja struktūrvienība, kurai ir izmeklēšanas iestādes statuss?
- 4) Vai “**tiesības tikt aizmirstam**” atbilstoši ***VDAR* 17. panta 1. punkta a) apakšpunktam** jāinterpretē tādējādi, ka darba devējam no darbinieka personas lietas jāizdzēš visi dati, ko par to apkopojusi un uzglabājusi cita direkcija, kurai ir izmeklēšanas iestādes statuss attiecībā uz tā darbinieku, un no kuriem izriet, ka darbinieks:
 - 4.1) ir aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (kādā) nepabeigtā kriminālprocesā;
 - 4.2) aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā noziedzīgā nodarījumā, par kuru kriminālprocess ir apturēts vai izbeigts?

- 5) Vai “**nelikumīgi apstrādāti**” personas dati saskaņā ar VDAR 17. panta 1. punkta d) apakšpunktu jāinterpretē tādējādi, ka tie ietver datus, ko darba devējs ieguvis, apkopojis un uzglabājis ar citas tā struktūrvienības starpniecību, kura veic izmeklēšanas uzdevumus kriminālprocesā pret citu darba devēja struktūrvienību darbiniekiem, ja šādi dati tiek glabāti personas lietā un ir saistīti ar to, ka darbinieks ir aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā noziedzīgā nodarījumā, proti:
- 5.1) ir aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (kādā) nepabeigtā kriminālprocesā;
- 5.2) ir aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā noziedzīgā nodarījumā, par kuru kriminālprocess ir apturēts vai izbeigts?
- 6) Vai “**personas dati**”, kā definēts 3. panta 1) punktā *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI, kas skatīts kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 52. pantu*, jāinterpretē tādējādi, ka runa ir par datiem, kurus darba devējs ieguvis, savācis un uzglabājis, izmantojot vienu no savām struktūrvienībām, kas kriminālprocesā veic izmeklēšanas iestādes funkcijas pret darbinieku, kurš savu dienestu pilda citā darba devēja struktūrvienībā?
- 7) Vai “**apstrāde**”, kā definēts 3. panta 2) punktā *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI, kas skatīts kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 52. pantu*, jāinterpretē tādējādi, ka tā attiecas uz tādu datu glabāšanu darbinieka personas lietā, kurus darba devējs ieguvis, savācis un uzglabājis, izmantojot vienu no savām struktūrvienībām, kas kriminālprocesā veic izmeklēšanas iestādes funkcijas pret darba devēju darbinieku, kurš savu dienestu pilda citā darba devēja struktūrvienībā?
- 8) Vai *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu*

kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI, **9. panta 1. punkts** kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 52. pantu, jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj darba devējam apkopot un glabāt informāciju par darbinieku, kurš ir aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā, ja darba devējs šo informāciju apkopojis ar tādas citas tā struktūrvienības starpniecību, kurai ir izmeklēšanas iestādes statuss kriminālprocesā pret šo darbinieku?

- 9) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI, **16. pants 2. punkts**, kas skatīts kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 52. pantu, jāinterpretē tādējādi, ka darba devējam no darbinieka personas lietas jāizdzēš visi dati, kurus darba devējs apkopojis un uzglabājis ar tādas citas tā struktūrvienības starpniecību, kurai ir izmeklēšanas iestādes statuss kriminālprocesā pret šo darbinieku, un kuri ir saistīti ar to, ka darbinieks:
- 9.1) ir aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (kādā) nepabeigtā kriminālprocesā;
- 9.2) aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā noziedzīgā nodarījumā, par kuru kriminālprocess ir apturēts vai izbeigts?
- 10) Vai Padomes Direktīvas 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju, **1. pants** jāinterpretē tādējādi, ka tas neļauj darba devējam, kura struktūrvienība veic izmeklēšanas pasākumus pret citas struktūrvienības darbinieku, atteikt darbiniekam paaugstināšanu amatā tikai tādēļ, ka šis darbinieks:
- 10.1) ir aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (kādā) nepabeigtā kriminālprocesā;
- 10.2) aizdomās turētais/apsūdzētais/apsūdzētais krimināllietas iztiesāšanas stadijā noziedzīgā nodarījumā, par kuru kriminālprocess ir apturēts vai izbeigts?

Tiesvedība tiek **APTURĒTA** [..]

[..]